

Od každého tisíce navíc ročně. Úsporný plán vlády nečekaně bobtná

- CZ24 News | 6. května 2023

ČESKO: Spekulace o chystaných vládních reformách veřejných financí nepolevují ani těsně před jejich zveřejněním. Zatím nejnovější zprávou je, že kabinet zřejmě nepočítá s tím, že musí „najít“ 70 miliard navíc, ale rovnou 120 miliard. Z toho by právě 70 miliard měly tvořit úspory na výdajích a zbývajících 50 příjmovou stranu. Pokud by stát skutečně chtěl vybrat ročně o tolik více, znamenalo by to, že by kombinací různých daní musel od občanů získat tisíce navíc. Koaliční politici nicméně upozorňují, že celková částka, kterou se má rozpočet vylepšit, může být ještě vyšší.

Pokud by to platilo a 50 miliard se hrubě rozpočetlo mezi občany České republiky, stát by si od každého z nich vzal asi **4800 korun ročně** navíc, tedy asi o 400 korun měsíčně více. Ještě ale není známo, které daně a komu se případně budou zvyšovat. Jisté je, že kdyby kabinet nic s veřejnými financemi neudělal, hospodařil by do budoucna s rozpočtem téměř mínus 300 miliard každý rok, což by mělo neblahý efekt na už nyní rekordní státní dluh. Ten ke konci loňského roku činil 2,895 bilionu.

Ministerstvo financí označilo variantu se 120 miliardami jen za spekulaci. Podle něj budou celkové úspory minimálně 70 miliard. „Ministr Stanjura přitom vždy uváděl, že tato částka musí být nejnižším cílem konsolidačního úsilí vlády a bude usilovat o co nejvyšší zpomalení zadlužování po minulé vládě. V tomto duchu také ministr přistupuje k aktuálně probíhajícím intenzivním jednáním na úrovni vedení koaličních stran,“ uvedl za resort mluvčí Tomáš Weiss.

Minimálně 140 miliard, chtějí strany

Jednotlivé koaliční strany přitom upozorňují, že výsledný balíček může být ještě vyšší. „STAN od začátku říká, že situace veřejných rozpočtů je natolik závažná, že hodnota konsolidace musí být vyšší. My hovoříme o hodnotě 140 až 150 miliard. Primárně je nutné hledat úspory, ale reálně říkáme, že to nebude stačit bez toho, že musíte výrazně krátit oblast školství či bezpečnostních sborů,“ sdělil deníku Echo24 první místopředseda Starostů Lukáš Vlček.

Podobně situaci vidí šéfka TOP 09 Markéta Pekarová Adamová. Pro ni je 140 miliard celkových úspor minimum. „Souběžně je naší podmínkou, že více máme uspořit na výdajích než vybrat na příjmech. Stát musí začít u sebe, snížit výdaje včetně dotací,“ dodává předsedkyně sněmovny.

Kde škrtnout a kde sebrat

Podle hlavního ekonoma Roklenu Pavla Peterky jsou škrty na úrovni 70 miliard i navýšení daňových příjmů na úrovni 50 miliard realistické. „Při hledání škrtnů na výdajové stránce zřejmě dojde mimo jiné na tři největší výdajové položky státu: penzijní, zdravotní a vzdělávací systém. V případě penzijního systému podporuji návrh změny parametrů důchodového systému, a to primárně v oblasti snížení zohlednění reálného růstu mezd,“ uvedl.

V oblasti školství a zdravotnictví je podle něj třeba počítat s propuštěním, čímž se ušetří náklady na platy. „Nízko visící ovoce v oblasti výdajových škrtnů je pak zrušení státní podpory stavebního spoření a penzijního připojištění a návrat slevy na jízdném do stavu před rokem 2018,“ míní.

U příjmů je podle Peterky dobré podívat se na sazby DPH a přesun drtivé většiny položek do standardní sazby. Další finance může přinést zvýšení spotřební daně třeba u alkoholu nebo zavedení nové.

„Na ráně je sleva na nepracující manželku, či manžela, která by obratem přinesla příjem okolo pěti miliard. Taková sleva navíc demotivuje od vstupu na trh práce,“ vypočítává ekonom s tím, že stát může vydělat i odprodejem nějakého majetku.

Jednání se chýlí ke konci

Názory koaličních stran ohledně konsolidačního balíčku se podle ministra financí Zbyňka Stanjury (ODS) postupně sbližují, dohoda je časově blízko. Podle něj platí, že kabinet chce představit nejpozději v polovině května jak konsolidační balíček, tak důchodovou reformu.

„Jednání pokročila. Platí, že dokud není domluveno všechno, není domluveno nic. Názory se postupně sbližují,“ řekl Stanjura. „Jsou dílčí dohody, ale mnoho z dílčích dohod souvisí s tím, jaká bude celková dohoda. Na něčem je souhlas, na něčem podmíněčný souhlas,“ doplnil. Výsledkem bude podle něj jednomyslný návrh vládní koalice, za kterým budou stát všichni ministři, koaliční poslanci i senátoři, dodal.

Podle Stanjury to není tak, že by byly domluveny úspory na výdajové straně a opatření na příjmové straně nikoli. „Souvisí to spolu. Klademe důraz na úspory, tam chceme, aby to číslo bylo vyšší,“ řekl.

[ZDROJ](#)